

Opslag/bewaarneming

S&S 2021/35 en S&S 2021/36 en 37

Hof Arnhem-Leeuwarden 10 november 2020 (S&S 2021/35)

Hof Den Haag 27 maart 2018 en 12 mei 2020 (S&S 2021/36 en 37)

Opslag/bewaarneming

Bij het transport speelt opslag een grote rol. Voorafgaand en aansluitend aan vervoer – ongeacht met welk soort vervoersmiddel – vindt vrijwel zonder uitzondering opslag van de goederen plaats. De overeenkomst van opslag, oftewel ‘bewaarneming’, is in de Nederlandse wet geregeld in boek 7 BW (artikelen 7:600 t/m 609 BW). De hoofdverplichting van de opslaghouder is dat hij de aan hem in opslag gegeven goederen moet bewaren en daarna weer terug moet geven in dezelfde als staat waarin hij deze heeft ontvangen. Hij moet daarbij de zorg van een goed bewaarnemer in acht nemen. Doet hij dat niet, dan is hij in principe aansprakelijk en moet hij de veroorzaakte schade vergoeden. Dat is anders als er sprake is van overmacht of de opslaghouder zich op een uitsluiting van aansprakelijkheid kan beroepen.

Daar tegenover staat dat de bewaargever/belanghebbende bij de goederen aansprakelijk is voor schade veroorzaakt door zijn goederen. De wetgever noemt hierbij onder meer schade door ontploffing, lekkage of ongedierte. De wettelijke regeling is echter van regelen recht. Partijen mogen daar bij contract van afwijken. In de praktijk doen partijen dat veelvuldig, al dan niet door verwijzing naar algemene voorwaarden. De vraag is dan wel of toepassing van dergelijke algemene voorwaarden op juiste wijze overeen is gekomen en of een beroep op die voorwaarden mogelijk is.

Hof Arnhem-Leeuwarden

10 november 2020 (S&S 2021/35)

Demomateriaal beschadigd door brand

De eerste zaak betreft de schade aan een partij demomateriaal van ‘innovatieve verpakingsfolie’, die door Knowfort in opslag is gegeven aan Wim Bosman. De loods waarin de opslag plaatsvindt, heeft Wim Bosman gehuurd van Sitech. Tijdens door Sitech aan Verkoelen uitbestede werkzaamheden aan het dak van de loods is brand uitgebroken. Knowfort vordert de door haar geleden (gevolg) schade van Wim Bosman. Zij stelt dat Wim Bosman zijn zorgplicht heeft geschonden door de goederen niet in dezelfde staat aan haar terug te geven. Ook betoogt zij onder meer dat Wim Bosman aansprakelijk is voor handelingen van het personeel van Verkoelen en gebreken aan het pand.

Oordeel

Rechtbank en hof oordelen eensgezind dat Wim Bosman, de huurder van de loods, niet aansprakelijk is. Uit technisch onderzoek is gebleken dat de brand waarschijnlijk aan het dak is ontstaan bij de werkzaamheden. Er is geen technische oorzaak in het pand gevonden of aan de elektrische installatie. Het hof ziet geen enkele aanleiding dat de brand in de loods door de schuld van Wim Bosman zou zijn ontstaan. Wim Bosman was niet betrokken bij de inschakeling van Verkoelen. Evenmin hoefde hij erop verdacht te zijn dat er gewerkt zou gaan worden met open vuur of branders of hoefde hij daarover navraag te doen bij het professionele dakdekkersbedrijf. Het hof acht Wim Bosman evenmin contractueel aansprakelijk. Saillant detail is dat brand in de voorwaarden van Wim Bosman als overmachtgrond staat genoemd. De vraag is echter of die voorwaarden wel rechtsgeldig overeengekomen zijn. Het hof beantwoordt die vraag niet. Het geeft aan dat er hoe dan ook sprake is van overmacht en dat de vraag of de algemene voorwaarden van toepassing zijn in het midden kan blijven.

Ook het argument van Knowfort dat Wim Bosman de goederen had moeten verzekeren gaat niet op. Volgens het hof kan de vraag of de zorgplicht van de bewaarnemer (ook) inhoudt dat hij de in bewaring gegeven zaken tegen brand moet verzekeren niet zonder meer bevestigend of ontkenkend beantwoord worden. Het hof geeft aan dat het afhangt van de concrete omstandigheden van het geval. Relevante aspecten zijn daarbij dat Wim Bosman in zijn voorwaarden heeft opgenomen dat hij de goederen niet verzekert en dat hij niet op de hoogte is gesteld van de waarde van de goederen. Onder die omstandigheden hoefde Wim Bosman niet aan Knowfort te vragen of hij de goederen voor haar diende te verzekeren.

Hof Den Haag, 27 maart 2018

en 12 mei 2020 (S&S 2021/36 en 37)

Broei in houtpellets

De tweede zaak betreft de schade aan een zending houtpellets (houtkorrels) van Essent, die via tussenkomst van Peterson lag opgeslagen bij EBS. Ook in deze zaak is er sprake van schade veroorzaakt door brand (al in 2004) en raken zowel de loods als de lading beschadigd. Net als in de hiervoor besproken zaak houden de belanghebbenden bij de lading (Essent en Peterson) de opslaghouder EBS aansprakelijk en wel voor een bedrag van meer dan 1 miljoen euro. Anders dan in de voorgaande zaak stelt EBS ook een vordering in tegen de ladingbelanghebbenden, omdat zij van mening is dat de schade door de broeiende houtpellets is veroorzaakt.

Oordeel

In zijn arrest stelt het hof voorop dat de schade is veroorzaakt door broei in de houtpellets en dat broei een inherent risico is, verbonden aan de opslag van dergelijke biomassa. Het feit dat EBS dit als professionele opslaghouder wist of behoorde te weten ontslaat Peterson als bewaargever niet van zijn aansprakelijkheid. Het verhoogde broeirisico door de aanwezigheid van schors, een verhoogd vochtpercentage bij inslag en de duur van de opslag komen voor rekening van de bewaargever. Dat betekent echter niet zonder meer dat EBS aan aansprakelijkheid ontkomt. Het hof gaat na of er sprake is van eigen schuld van EBS aan het ontstaan van de schade. Uit getuigenverhooren is gebleken dat de silo waarin de houtpellets lagen opgeslagen niet waterdicht was en in slechte staat verkeerde, waardoor regenwater kon binnendringen. Dat wordt EBS toegerekend, net als het ontbreken van regelmatige en doelmatige temperatuurmetingen. Het hof weegt de verschillende factoren en komt op die basis tot een schuldverdeling; twee derde voor Peterson en een derde voor EBS.

Vervolgens speelt de vraag of EBS een beroep mag doen op haar algemene voorwaarden. Het hof is van mening dat er geen sprake is van opzet of aan opzet grenzende bewuste roekeloosheid van EBS. Niet is vastgesteld dat de bedrijfsleiding van EBS op de hoogte was van de nalatigheid van EBS en de kans op schade heeft aanvaard. EBS mag zich dus beroepen op haar algemene voorwaarden en kan haar aansprakelijkheid in verregaande mate beperken. Het hof oordeelt ook nog dat EBS tegenover Essent als ladingeigenaar onrechtmatig gehandeld heeft. Op grond van de wettelijke paardensprongregeling voor bewaarneming van artikel 7:608 lid 2 BW is EBS tegenover Essent echter niet verder aansprakelijk dan tegenover Peterson.

Commentaar

Uit beide uitspraken blijkt eens te meer hoe belangrijk de exacte feitelijke omstandigheden van het specifieke geval zijn. Om prof. Maarten Claringbould te citeren: ‘Speel de film der feiten geheel af’. De hoven doen dat en toetsen de omstandigheden zeer concreet. In geval van opslag staat het partijen vrij om afspraken te maken over hun contractuele relatie. Het kan veel discussie, aansprakelijkheid en kosten voorkomen als die afspraken duidelijk en op juridisch juiste wijze gemaakt worden.

De hier besproken jurisprudentie is afkomstig uit S&S (Aflevering 4; 2021), Kluwer B.V., Postbus 23 (7400 GA) Deventer.

Dr. J.A. (Jolien) Kruit

De auteur is partner bij Van Traa Advocaten te Rotterdam.